

BEPART-esityslista yrittäjyyden edistämiseksi ja yrittäjyyskasvatuksen kehittämiseksi: Kohti yrittäjyysalueita

Alla olevien lausumien tarkoituksena on tukea yrittäjyyden edistämistoimia alue- ja yliopisto-/korkeakoulutasolla. Ne ovat tulosta kahdesta kansainvälisestä "Towards Entrepreneurial Regions" -BEPART-konferenssista (Aarhus 3.–4.11.2005 ja Tartto 26.–27.10.2006). Konferenssit kokosivat yhteen yli 200 osanottajaa 15 eri maasta. BEPART-hankkeessa on mukana kaikkiaan 12 Itämeren alueen yliopistoa ja korkeakoulua, yrityshautomoa sekä alueellista kehityskeskusta. Hanke on Euroopan Unionin Interreg III C -ohjelman osittain rahoittama. Lisätietoja on verkkosivuilla www.bepart.info. Lausumat hyväksyttiin julkaistavaksi ja levitykseen BEPART-partnerien toimesta joulukuussa 2006.

Yrittäjyyden uudelleenajattelu

1. Laajasti käsitetty yrittäjyyden konsepti soveltuu yrittäjyyden edistämiseen kapeasti määriteltyä paremmin.

Yrittäjyys on kansainvälisesti ottaen määritelty ja käsitetty lukemattomilla eri tavoilla. Yrittäjyys sinänsä on monimuotoinen ja vaihteleva ilmiö, joka viittaa paitsi yritystoimintaan kannustamiseen, myös laajemmin sovellettavaan luovuuteen, ongelmanratkaisuun, innovointiin ja vuorovaikutukseen. Termillä tarkoitetaan myös yksilöllistä kasvua, kehitystä ja oppimista. Yritystoimintaan kannustaminen ja yrittäjyyden yleinen edistäminen edellyttävät kykyä ajatella yrittäjyyden käsitettä entistä laajemmin, tuoda se lähemmäksi arkipäivää ja lisätä sen houkuttelevuutta entistä useammille.

Kohti yrittäjyysalueita

2. Yrittäjyysalueen kehitys rakentuu yrittäjyyteen liittyvien arvojen, rakenteiden ja toimintojen laajalaisen arvostuksen ja tuen varaan.

Yrittäjyys ja innovointi alkavat uteliaisuudesta ja yrittämisen halusta tai "hengestä". Vasta näiden jälkeen tulevat toimivat liiketoimintasuunnitelmat, rahoituslähteet ja toimintatilat. Paikallisella ja alueellisella tasolla ovat yrittäjyyteen liittyvät toimintaympäristön arvot ja asenteet ratkaisevia. Innovatiivisten ajatusten toteuttaminen käytännössä tulee mahdolliseksi, kun aloitteellisuudelle, kokeilunhalulle ja kehittelypyrkimyksille voidaan tarjota riittävän vapaa ilmapiiri ja toimivat tukipalvelut.

3. Yrittäjyysalueiden kehitys edellyttää yrittäjyyden näkökulman yhtenäistämistä ja laajentamista huipputekniikan ja yritystoimintaan kannustamisen lisäksi myös muille politiikan osa-alueille.

Alueet ovat monimutkaisia ekosysteemejä ja yrittäjyys on monitahoinen ilmiö. Yrittäjyyden kestävä kehittäminen laajemmalla alueellisella tasolla edellyttääkin laaja-alaista integroitua lähestymistapaa. Tämä on todettu myös useissa EU:n aloitteissa kuten Lissabonin strategia, vihreä kirja "Yrittäjyys Euroopassa" ja siihen liittyvä alueiden komitean lausunto. Aluepoliittisissa lähestymistavoissa yhä liian usein painotetaan pinnallisia lyhyen tähtäimen konsepteja tai erillisiä konsepteja, jotka eivät perustu kattavalle systeemille ajattelutavalle. Yrittäjyyden peruspiirteet ja -periaatteet voidaan ottaa huomioon vain kokonaisvaltaisessa lähestymistavassa.

4. Yrittäjyysalueiden kehitysstrategioiden peruslähtökohtana on yrittäjyyden oppimisen, yrittäjyyskasvatuksen ja yrittäjyyskulttuurin edistäminen.

Koulutus- ja kasvatusjärjestelmä heijastelee kunkin alueen ja yhteiskunnan vallitsevia arvoja. Koulutus ja kasvatus muodostavat siten peruslähtökohdan kaikille yrittäjyyden edistämiseen tähtäville toimille alueella. Yrittämisen halun ja hengen tukeminen sekä yrittäjäkompetenssien kehittäminen alueellisella tasolla koulutuksen ja kasvatuksen avulla on ruohonjuuritason ratkaisu, joka edesauttaa yrittäjyyden oppimista yksilötasolla, sosiaalisesti ja organisaatioissa.

Yrittäjyyskasvatus ja -koulutus

5. Yrittäjyyskasvatuksen tulee perustua yksilöllisen kasvun käsitteeseen.

Yrittäjyys on vuorovaikutusta, joka ei tapahdu tyhjiössä. Yrittäjä pyrkii sopeuttamaan oman ajattelunsa ja toimintansa suhteessa viiteryhmän odotuksiin ja ulkoiseen kehitykseen. Harkinta ja vuorovaikutus kuuluvat näin ollen yrittäjäkompetenssien avainlomuksiin. Niiden kehittämiseen tähtäävä oppiminen puolestaan edistää yksilöllistä kasvua. Yksilöllisen kasvun oppimistavoitteeseen perustuva yrittäjyyskasvatus ja -koulutus tekee mahdolliseksi yrittäjyydelle soveltuvan pedagogiikan, joka tukee yritystoimintaa.

6. Yrittäjyyskasvatuksen menetelmien tulee tukea aloitteellisuutta ja luovuutta, helpottaa jäsentyneen kokemuksen kertymistä oppimisprosessin osana ja mahdollistaa työskentely laboratorio-olosuhteissa.

Yrittäjyyskasvatuksen ja -koulutuksen menetelmien tulee tukea kokeilunhalua, luovuutta, älyllistä valppautta, kriittistä ajattelukykyä, vuorovaikutteisuutta ja muita vastaavia toimintamalleja. Opetusmenetelmien ei tule nojautua perinteiseen luento-opetukseen. Yrittäjyyskasvatuksen opetus- ja oppimismenetelmät rakentuvat oletukselle, että yrittäjäkompetenssit ja lahjakkuusresurssit ovat jo entuudestaan olemassa; näitä pyritään eri menetelmien avulla ainoastaan vahvistamaan. Kutsumme tätä lähestymistapaa "toiminnasta oppimiseksi" (action learning).

7. Yrittäjyyttä edistävien opetussuunnitelmien kehitystyön ei tule rajoittua liiketalouden alalle.

Yrittäjäkompetenssit muodostuvat kyvykkyyden ja osaamisen lajeista, joita voidaan hyödyntää työ- ja yhteiskuntaelämän kaikilla alueilla. Opetussuunnitelmien ja opinto-ohjelmien ei tule rajoittua ainoastaan business studies -opintokokonaisuuksiin. Niiden tulee tarjota tilaisuus projektien kehittelyyn, liike-elämän mallitukseen tai muunlaiseen kestävien konseptien luomiseen tavalla, joka mahdollistaa kokeilun, testaamisen ja edelleen kehittelyn markkinaympäristössä tai muissa vastaavissa kilpailuolosuhteissa.

8. Yrittäjyyskasvatus ja yrittäjyyden edistäminen on tuloksellisempaa, kun koulutus- ja opetushenkilöstölle on tarjolla sopivia koulutusmahdollisuuksia (Training of Trainers).

"Ammattimaistamisella" on positiivinen vaikutus yrittäjyyskoulutuksen ja yrittäjyyden edistämisen kannalta. Kouluttajien koulutus (training of trainers, ToT) voi tarjota kouluttajille, luennoitsijoille, konsulteille, hautomoiden johtajille ja myös pitkälle edistyneille opiskelijoille mahdollisuuden juuri tähän. Tällaisen koulutuksen tulisi olla avoinna myös politiikassa ja hallinnossa vaikuttaville yrittäjyyden puolestapuhujille. BEPART-hanke tähtää kansainvälisen ToT-ohjelman kehittämiseen laaja-alaisen yrittäjyyden käsitteen ja toiminnasta oppimiseen nojaavan lähestymistavan pohjalta. Hankkeen tarkoituksena on kehittää yhteistoiminnallista ja prosessimaista oppimista sekä edesauttaa yrittäjyyskasvatukseen ja yrittäjyyden edistämiseen liittyvässä kokemuksen vaihdossa ja tiedon levityksessä.

Kohti yrittäjyysyliopistoa

9. Yliopistojen ja korkeakoulujen rooli yrittäjyyden edistäjinä riippuu niiden kyvystä kehittää ja hyödyntää uusia, niille ominaisia yrittäjyyskonsepteja.

Yrittäjyysyliopiston pyrkimyksenä on taata kilpailukykyisyys edustamallaan akateemisilla ja palvelualoilla ja tukea opetus- ja tutkimustoiminnassaan yrittäjyyteen liittyviin aloitteisiin ja yrittäjäkompetensseihin kohdistuvaa kehitystyötä. Yrittäjyysyliopisto tarjoaa tilan ja olosuhteet tietomme rajojen ulkopuolelle jäävien ilmiöiden tarkastelulle ja kytkee opetuksen osaksi tutkimustyötä. BEPART-hankkeen lähestymistavassa aluestrategioiden kehittäminen yrittäjyyden näkökulmasta muodostaa osan yrittäjyysyliopiston konseptia, samoin kuin yritysten ja julkisen hallinnon kanssa yhteistyönä toteutetut alueellisten innovaatiojärjestelmien luomiseen tähtäävät toimet.

Kolmoiskierreyhteistyön tiivistäminen

10. Alueellisten yrittäjyyttä edistävien ja innovaatiojärjestelmien rakentaminen edellyttää uusia toimintatapoja tiedeyhteisön, yritysmaailman ja valtiiovallan välisen kolmoiskierreyhteistyön ja vuorovaikutuksen (triple helix -malli) ympärillä.

Yrittäjyyttä ja innovointia edistävien dynaamisten järjestelmien ja ympäristöjen luominen aluetasolla on tietointensiivinen ja moniulotteinen haaste. Ns. triple helix -malli kuvaa tiedeyhteisön, yritysmaailman ja valtiiovallan välistä yhteistyötä ja vuorovaikutusta. Mallin lähtökohtana on, että yliopistojen, korkeakoulujen ja tutkimusyhteisöjen rooli alueellisissa innovaatioprosesseissa voi olla ja tulee olemaan merkittävä. Malli korostaa tarvetta yhteistoimintatapoihin, jotka ovat muodoltaan hybridejä ja läheistä yhteistyötä painottavia. Oletuksena on myös, että tällaisten yhteistyömuotojen säätely ja valvonta on luonteeltaan dynaamista, eikä sitä voi vakiinnuttaa tai ennakolta synkronoida. BEPART-lähestymistavan mukaisesti tämä ymmärretään oppimisprosessiksi, joka voi edistyä ainoastaan mainitunlaisten järjestelmien luomiseen tähtäävässä läheisessä yhteistyössä.

We invite you to sign and comment on the propositions online on www.bepart.info.

Or contact your next BEPART contact person or the coordination office:

BEPART- Baltic Entrepreneurship Partners

coordination office:

University of Rostock
Wirtschaftspädagogik & HIE-RO Institute
Christoph Diensberg
Ulmenstr. 69
D – 18057 Rostock

www.bepart.info

www.hie-ro.de
christoph.diensberg@uni-rostock.de
Ph ++49 – 381-498 5628
Fax ++49 – 381-498 5632

North East South West

INTERREG IIC

These propositions have been developed within project activities of BEPART – Baltic Entrepreneurship Partners, part-financed by the European Union, Programme Interreg III C. All information herein reflects the authors' view only; the EU and related organizations are not liable for any use that may be made of the information. (BEPART, May 2007).